

Behoeftte Onderzoek Pleegkinderen

De ervaringen van pleegkinderen zelf

Anne Steenbakkers
Rijksuniversiteit Groningen

4 november 2016

Behoeftetheorie van Maslow

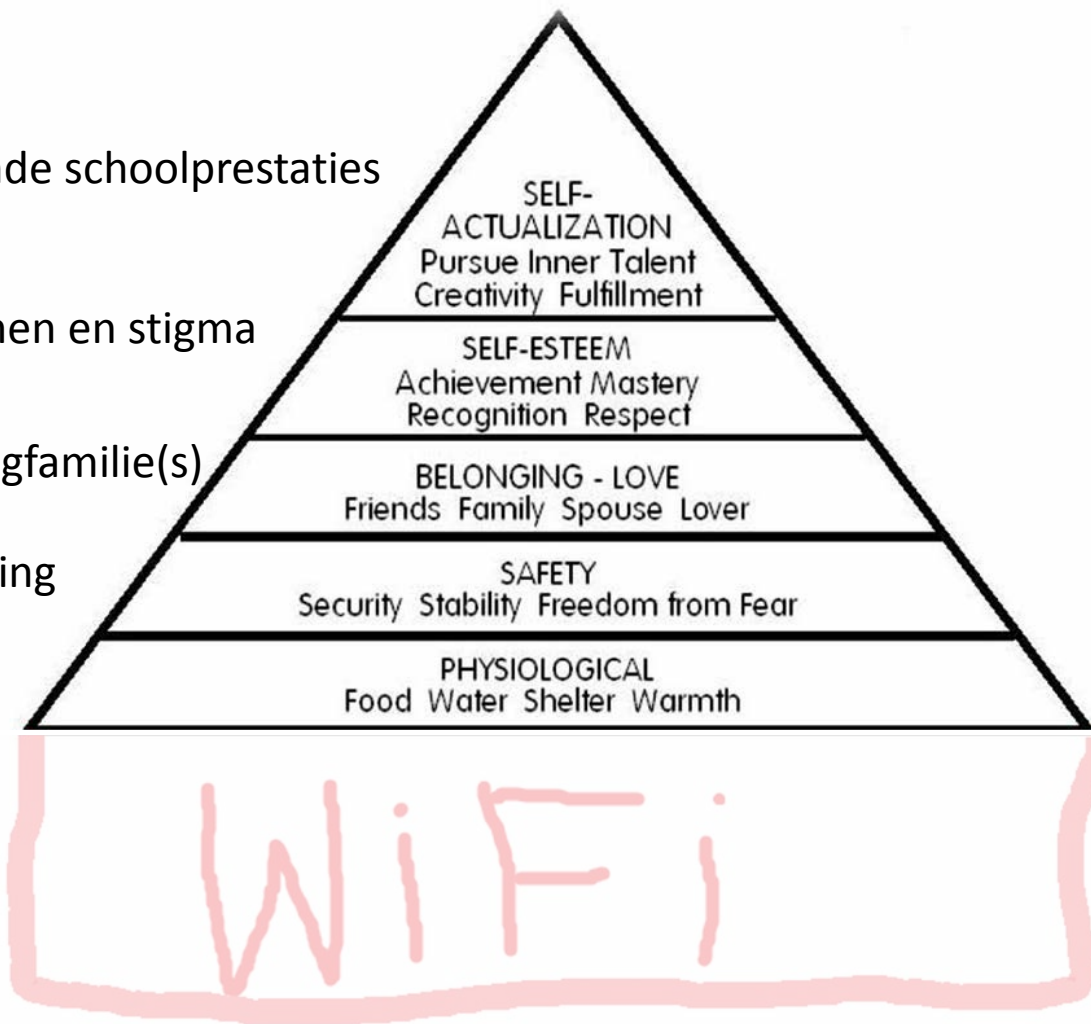

Achterblijvende schoolprestaties

Gedragsproblemen en stigma

Biologische en pleegfamilie(s)

Onzekerheid plaatsing
en trauma's

Deze workshop

- Welke profielen van behoeften zijn er onder pleegkinderen?
- Hoe gaan pleegkinderen om met het vertellen van hun verhaal?

Profielen

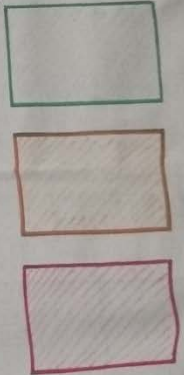
- Verzameling van 45 specifieke behoeften d.m.v. interviews
 - Ik vind het belangrijk dat mijn vrienden weten dat ik een heftig verleden heb
 - Ik wil dat de pleegzorgbegeleider conflicten serieus neemt en bemiddelt wanneer er conflicten zijn
 - Ik wil dat mijn pleegouders mij voorbereiden om op mijn eigen benen te staan
- Participanten sorteren de kaartjes naar hoe belangrijk die voor hen waren tijdens de pleegzorg

Meest onbelangrijk

Meest belangrijk

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ik wil eerlijk kunnen zijn met mijn ouders en mijn pleegouders alles kunnen vertellen 1	Ik vind het heel belangrijk om mijn school te volgen 44	Ik wil gezien worden als meer dan alleen een pleegkind 45	Ik vind het belangrijk dat mijn pleegouders rekening houden met waar mijn persoonlijke grenzen liggen en mij niet overvragen 31	Ik wil het missen van mijn ouders een plek kunnen geven 38	Ik vind het belangrijk om mijn biologische ouders alles te vertellen over wat ik meemaak in het pleeggezin 35	Ik wil een gezellige tijd hebben met mijn biologische ouders tijdens contactmomenten 2	Ik wil vaak leuke dingen doen met het pleeggezin 20	Ik vind het belangrijk dat mijn biologische ouders zich aan de afspraken houden die er (met jeugdzorg) zijn gemaakt 21
Ik vind het belangrijk om te kunnen praten over iemand die naastal ik de hele situatie staat 7	Ik vind het belangrijk dat mijn pleegouders mij helpen begrijpen hoe mijn verleden mijn gedrag of reacties kunnen beïnvloeden 40	Een voorwerp van thujs bij mijn biologische ouders is voor mij belangrijk, omdat ik hier steun aan heb 34	Ik wil vrienden hebben waar ik altijd naartoe kan gaan wanneer ik het moeilijk heb of niet lekker in mijn vel zit 39	Ik wil dat mijn pleeggezin een warm thuis is 11	Ik wil dat mijn pleegzorgbegeleider apart met mij praat over hoe het gaat in het pleeggezin 22	Ik wil dat mijn pleegouders mij voorbereiden om op mijn eigen benen te staan 26	Ik wil zo zorgeloos kunnen zijn als andere jongeren van mijn leeftijd 8	Ik wil pleeggezin wil ik hobby's kunnen beoefenen en activiteiten doen die echt bij me horen 26
Ik wil me thuis voelen wanneer ik bij mijn biologische ouders ben 32	Ik wil dat de pleegzorgbegeleider conflicten serieus neemt en bemiddelt wanneer er conflicten zijn 16	Ik vind contact met (huis)dieren belangrijk want dat helpt mij door moeilijke dagen heen 17	Ik vind het belangrijk om volledig mezelf te kunnen zijn in het pleeggezin 37	Ik wil dat mijn pleegouders meer bezig zijn met mijn mogelijkheden dan met mijn problemen 6	Ik vind het belangrijk om op zoek te gaan naar welke rol mijn biologische ouders in mijn leven spelen 9	Ik vind het belangrijk dat ik (professionele) hulp kan krijgen om moeilijke dingen uit mijn verleden te verwerken als ik dat nodig heb 29	Ik vind het belangrijk dat mijn voogd of pleegzorgbegeleider het mij volledig uitlegt als er een keuze voor me wordt gemaakt 33	Ik wil mijn voogd volledig kunnen vertrouwen en ik wil dat hij/zij zich aan gemaakte afspraken houdt 13
Ik wil dat mijn pleegouders mij stimuleren om mijn best te doen op school 14	Ik wil bewust afstand houden van het pleeggezin en wil ze niet dicht bij me laten komen 41	Ik wil vaak tijd en ruimte kunnen nemen om over het verleden na te denken en dit een plek te kunnen geven 10	Ik vind het belangrijk om extra mijn best te doen om mijn pleegouders niet teleur te stellen 23	Ik vind het belangrijk dat mijn vrienden weten dat ik een heftig verleden heb 3	Ik vind het belangrijk dat mijn biologische ouders mij steunen in alles wat ik doe 24	Ik vind het doen van activiteiten (zoals hobby's of leuke dingen met vrienden) belangrijk, want dit helpt me om mijn verleden even te vergeten 25		
	Ik vind het belangrijk de zekerheid te voelen dat ik in het pleeggezin mag blijven totdat ik oud genoeg ben om op mijzelf te wonen 28	Ik vind het belangrijk dat mensen niet zonder reden over mijn verleden beginnen te praten 12	Ik vind het belangrijk dat er ruimte is voor mijn normen en waarden en/of mijn geloof in het pleeggezin 19	Ik vind het belangrijk dat mijn pleegouders mij zien als hun zoon/dochter 42	Ik vind het belangrijk dat de bezoekerregelingen met mijn biologische ouders goed geregeld zijn en afgestemd zijn op mijn voorkeuren 15			
		Ik vind het belangrijk dat ik altijd contact kan opnemen met mijn voogd wanneer ik dit nodig vind 30	Ik wil zelf kunnen bepalen of het contact met mijn biologische ouders verbroken wordt 43	Ik wil er alles aan doen om de negatieve eigenschappen van mijn biologische ouders niet over te nemen 5				
		Ik wil veel ruimte krijgen om zelf keuzes te maken en te kunnen worden wie ik wil zijn 18	Ik wil begrip wat er vroeger bij mijn ouders thuis is gebeurd 27	Ik wil zelf kunnen bepalen wanneer ik fysiek contact heb met iemand 4				

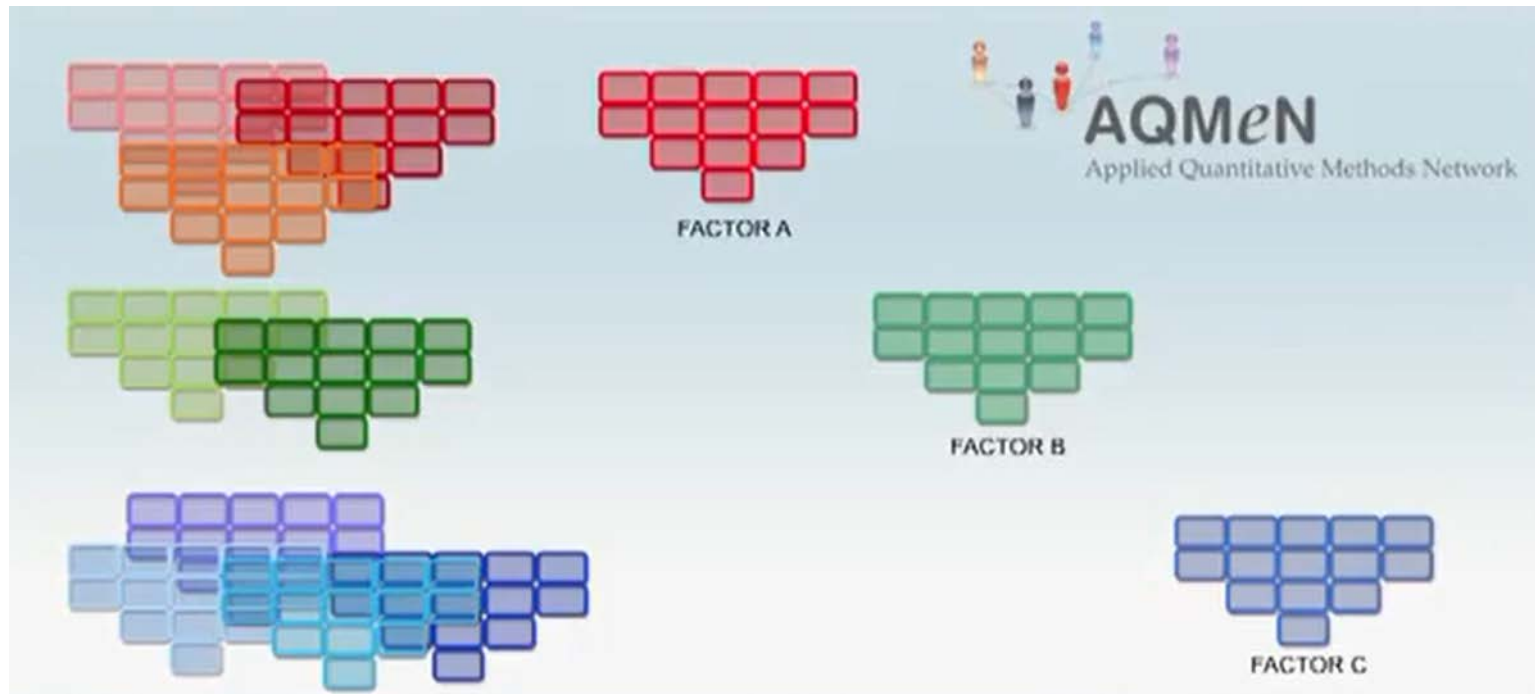

Profielen

- Verschillende samenwerkingspartners
- Deelnemers:
 - 35 vrouwen en 9 mannen
 - In de leeftijd van 16 tot 28
 - 1/3 woonde nog bij pleegouders
 - Leeftijd eerste plaatsing: 4 maanden tot 17 jaar
 - Hoeveelheid plaatsingen: 1 tot 9

Profilen

Profielen

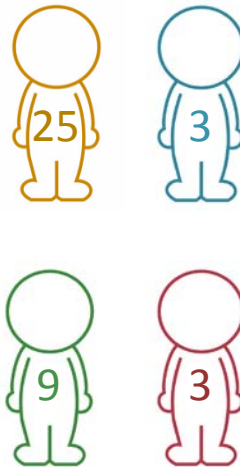

Mijn pleegouders geven mij kansen

- Gericht op hun band met pleegouders
- Zijn bezig hun verleden een plek geven
- Werken aan hun toekomst
- Hebben weinig behoeften aan contact met hun biologische ouders

Profielen

**Ik vertrouw alleen op
mijzelf en mijn goede
vrienden**

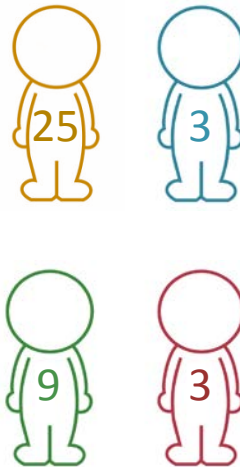
- Willen zelfstandig zijn
- Steunen op hun vrienden
- Houden afstand van hun pleegouders
- Contact met pleegzorgbegeleiders belangrijk
- Contact biologische ouders neutraal

Resultaten jongvolwassenen

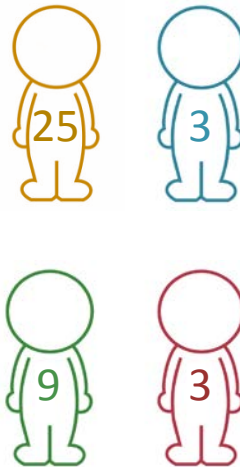

Ik ben onderdeel van twee gezinnen

- Pleeggezin biedt stabiliteit en veiligheid
- Goed contact biologische ouders
- Niet bezig met het verleden verwerken
- Gericht op zichzelf ontwikkelen

Profielen

Professionals en pleegouders zijn er om mij te helpen

- Professionals open en bereikbaar
- Pleegouders ook gezien als hulpverleners
- Gericht op hulp in het hier en nu
- Contact met biologische ouders minimaal

Profielen

- Willen een hechte band met..

- Vinden het belangrijk om..

Profielen

- Willen hulp krijgen van..

- Hebben behoefte aan..

Profielen

- Discussie vragen:
 - Herken je dat weinig jongeren een hechte band met hun biologische ouders prioriteren? En de jongeren die familiebanden überhaupt niet prioriteren?
 - Wat kan jij voor een jongere betekenen wanneer er extra aandacht nodig is voor het verleden, het heden of de toekomst?
 - Wat kan de meerwaarde zijn van jongeren zelf vragen waar ze behoefte aan hebben? En wat kan dit moeilijk maken?

Vertellen van mijn verhaal

- Verhalen vertellen over jezelf heeft twee redenen:
 - Intimiteit creëren met je gesprekspartner
 - Jezelf en je emoties beter leren kennen
- Pleegkinderen hebben unieke verhalen
 - Met wie en wanneer delen ze die?
 - Hoe gaan ze om met negatieve gebeurtenissen in hun leven?
 - Hoe voorkomen ze een stigma?

Vertellen van mijn verhaal

- Diepte interviews met 13 (voormalig) pleegkinderen
 - Leeftijd 15-23
 - 11 vrouwen en 2 mannen
- 2 hoofdthema's met elk 3 subthema's
 - Thema 1: Wanneer vertel ik mijn verhaal
 - Thema 2: Waarom vertel ik mijn verhaal

Thema 1: Wanneer vertel ik mijn verhaal

- Subthema 1: Hoe vaak praten

- Praters en niet praters:

- “Ik ben redelijk extravert en ik vertelde het gewoon aan iedereen”
(Araja)*

- Aanleiding van een gesprek:

- “Er waren momenten dat ik er echt over wou praten met mijn pleegouders, en dan bijvoorbeeld bij de openhaard” (Nicole)*

Thema 1: Wanneer vertel ik mijn verhaal

- Subthema 2: Conditioes voor vertellen.
 - Interesse van gesprekspartner:
“Als ik erover wil praten kan dat, maar het moet niet ofzo” (Melissa)
 - Vertrouwen hebben in gesprekspartner.
 - Het verhaal geaccepteerd hebben:
“Het is een feit wat er gebeurd is, en tegenwoordig is het ook niet meer dan dat (Maaike)
 - Vaardigheden hebben om te praten.

Thema 1: Wanneer vertel ik mijn verhaal

- Subthema 3: Zeggenschap over mijn verhaal.

- Wie ik wat vertel:

- “Ik vertel dat ik er iets in mijn verleden is met drugs en alcohol, maar niet dat het mijn moeder is. Dat is een zwarte bladzijde uit mijn geschiedenis” (Tessa)*

- Wat iemand met mijn verhaal mag doen.

- “Ik heb mezelf geleerd dat als je praat, dan wordt je het meest teruggepakt” (Tessa)*

Thema 2: Waarom vertel ik mijn verhaal

- Subthema 1: Bescherming.

- Geen negatieve emoties oproepen.

- Relaties beschermen:

“Ik vond het moeilijk om iets negatiefs te zeggen over mijn ouders, omdat ik niet wilde dat mijn pleegouders dachten dat daar iets mis was” (Nicole)

- Kijken naar de toekomst.

“Ik wil mijn verleden in het verleden laten, en mij richten op de toekomst” (Melissa)

- Anderen beschermen van negatieve emoties.

Thema 2: Waarom vertel ik mijn verhaal

- Subthema 2: Begrijpen.

- Begrijpen van mijn familie, mijn verleden en de impact van mijn verleden:

“We hadden gesprekken wanneer me iets dwarszat. Mijn pleegouders hielpen dan ontdekken wat hier de reden voor was. En hoe ik ermee om kon gaan.” (Jennifer)

- Begrip krijgen van anderen:

“Ik had altijd iemand om mij heen nodig waarbij ik me veilig voelde en durfde niet alleen naar huis te fietsen in het donker. Mijn vrienden zeiden: ‘Je bent net als de kinderen die we babysitten’. Ze snapt niet dat ze met een getraumatiseerd persoon te maken hadden.” (Araja)

Thema 2: Waarom vertel ik mijn verhaal

- Subthema 3: Verwerken.

- Door te praten:

“Ik vond het eigenlijk heel vervelend. Maar achteraf vond ik het wel prettig, want dan was het een pak van mijn hart.” (Joyce)

- Door activiteiten te ondernemen.

“Ik kon heel veel gevoel kwijt in mijn gitaar spel” (Maaïke)

- Door af te spreken vrienden:

“In plaats van al die negatieve dingen, kon ik me bij vrienden even neutraal voelen en afleiding zoeken” (Savannah)

Vertellen van mijn verhaal

Wanneer vertellen	Waarom vertellen
Hoe vaak praten	Bescherming
Conditie voor vertellen	Begrijpen
Zeggenschap over verhaal	Verwerken

- Discussie vragen:
 - Hoe kunnen pleegouders geholpen worden met de condities scheppen waarin kinderen zich vrij voelen om met hen te praten?
 - Wat kan jij doen om jongeren te helpen in de balans tussen niet praten ter bescherming en wel praten om zichzelf beter te leren kennen?

Hartelijk bedankt voor jullie aandacht!

Voor vragen of opmerkingen kan je altijd mailen:
a.t.steenbakkers@rug.nl